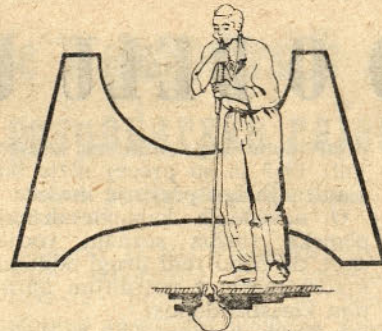

Steklar

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto III

HRASTNIK, 5. 8. 1967

ŠT. 7

Urejuje uredniški odbor: Cvelbar Stanko, Kozole Drago, Racki Viktor, Vračun Viljem, Gec Rado, Gerhard Jože.

Odgovorni urednik: Gerhard Jože.
Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. — Izhaja stalno na 8 straneh vsakega 5. v mesecu. — Naslov: »Steklar« glasilo kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. št. 81-622 — interno 19. — Tisk in klišej GP »Celjski tisk« Celje.

II. kongres sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije

Kot udeleženelec kongresa bi želel napisati nekaj važnih momentov obravnave diskutantov in poročevalcev na kongresu, ki se je vršil dne 27. in 28. junija v Beogradu.

Prva in glavna pozornost na kongresu je posvečena skrbi za delovnega človeka — proizvajalca. Nanizane so razne nepravilnosti, ki se dogajajo v posameznih kolektivih, kjer je delavsko samoupravljanje slabo, kjer v glavnem odloča le nekaj vodilnih ljudi. Tam je delovni človek izpostavljen raznim maltretiranjem, kar povzroča negativne pojave kot so razne prekinitve dela, protestni sestanki in podobno. Poseben poudarek je bil na tem, da se demokratizira samoupravljanje, da bo delovni človek čim hitreje in konkretno seznanjen s stanjem v podjetju, kajti prikrižanje resničnega stanja povzroča daljnosežne posledice, ki ne koristijo ne delavcem in ne skupnosti.

Nagrajevanje po resničnem učinku je nujno urediti, kajti iz urejenega nagrajevanja po delu zavisi uspeh v kolektivih in doslednejše izpolnjevanje nalog za uresničitev smernic gospodarske reforme, za katero smo predvsem delavci zainteresirani, daj o uresničimo. Mnogo kritik je bilo na račun negospodarskih dejavnosti in administracije v aparatu ter poudarjeno, da je breme reforme padlo v glavnem na proizvodnjo organizacije, dočim jo ostali malo ali pa sploh ne čutijo. Posebej se je poudarjalo organiziranje raznih simpozijev in seminarjev, kjer se trošijo ogromna finančna sredstva, vendar je uspeh le-teh majhen in neopazen.

Mišljenje večine delegatov je bilo, da je nujno prenesti vse kompetence v zvezi z delitvijo dohodka na osnovne edinice v kolektivih, tj. na EE, ker le s preusmeritvijo kompetenc od centralnih organov upravljanja v podjetjih na EE bomo zainteresirali širok krog ljudi, kar je tudi garant najpravičnejšega nagrajevanja po delu in odpravljanja raznih ozkih grl v proizvodnji, ki zavirajo hitrejši razvoj v delovnih organizacijah.

Posebna skrb naj bi bila posvečena higiensko tehnični zaščiti delavcev. Opaža se velik porast

invalidnosti pri mlajših delavcih, kar povzroča odnosno bo še povzročalo skrbi v kolektivih, kam z njimi! Bolje je vlagati sredstva v preventivo kot pa kasneje v kurativo.

Precej obravnave je bilo glede prevelikega uvoza blaga za široko potrošnjo, za kar se porabijo ogromna devizna sredstva, katero blago pa je največkrat celo slabše kot domače, a cene

višje kot za blago domače proizvodnje. Tu imajo ogromne profite uvozna podjetja in trgovina, kjer lahko nabijajo marže po želji, dočim na domače blago tega ne morejo. Kopičenje zaloga v podjetjih povzroča skrb skoraj vsem proizvajalcem v industriji in rudarstvu.

Da je bil material, ki se je obravnaval na kongresu, zelo obsežen in raznolik, priča tudi po-

datek, da je na plenarnih sejah in v komisijah sodelovalo v razpravi preko 120 delegatov.

Podrobnejše informacije in zaključke kongresa prinašajo sindikalna glasila, ki naj bodo kažipot dela tudi naši sindikalni podružnici odnosno tovarniškemu odboru sindikata.

Karli Grčar

ČETRТА STEKLARIJADA

2., 3. in 4. julija v Paračinu dokaj uspešna za naše športnike. Prva mesta smo osvojili v odbojki ženske, roketni ženske, tek na 60 m Urlep Metka, skok v daljino Pufler Marija, kroglja Krajnc Marija
Skupna uvrstitev: Hrastnik moški 3 mesto, skupna uvrstitev ženske: 1 mesto si delijo Hrastnik in Paračin.

Pred konferencami aktivov ZM

V zadnjem času opažamo rapidno večanje neaktivnosti v organizaciji Zveze mladine v našem kolektivu. Mnogi si zastavljamo vprašanja, zakaj tako, zato želimo tokrat napisati nekaj vzrokov, ki skoraj gotovo vplivajo na takšno stanje.

Proti koncu lanskega leta smo lahko beležili vsestransko aktivnost članov Zveze mladine v našem kolektivu in to skoraj na vseh področjih delovanja organizacije, kar je pokazala tudi letna konferenca TK ZM. Po konferenci je novoizvoljeni komite sprejel programe dela za nekaj mesecev vnaprej, vendar se ti programi niso izvedli do podrobnosti. In zakaj je prišlo do takšne stagnacije aktivnosti mladih v našem kolektivu? Vzrokov je več, leti pa so:

Aktivisti, ki so z najboljšimi željami v svojih diskusijah na letni konferenci želeli osvetliti nekatere probleme v kolektivu in organizaciji Zveze mladine, so klonili pred reagiranjem nekaterih posameznikov, ki jih je diskusija prizadela. Nad nekaterimi diskutanti, o čemer smo že pisali in tudi razpravljali, so se izvajale sankcije na delovnih mestih, vse to pa je dalo povod mladim, ki so v takih primerih precej občutljivi, da so raje utihnili. Že takrat smo vedeli, da bodo takšne posledice, o čemer je govoril tudi predsednik CK ZM Slovenije Janez Kocjančič na občinski letni mladinski konferenci, vendar rešitve niso mogli najti. Zakaj ni bilo rešitve? Problemi, ki so bili nakazani na letni konferenci in še na nekaterih sestan-

kih preje in kasneje, so ostali na papirju, nihče jih niti ni poskušal reševati. Res, da je bila formirana posebna komisija pri TK ZK, ki naj bi razčistila, oziroma ugotovila resnična dejstva o kritiki nekaterih posameznikov, leta pa ni dosegla tega, da bi lahko nato TK ZK v svojih zaključkih jasno pokazal javnosti, če so ti problemi res takšni in da bi podprl mišljenja mladih in jim dal tako pobudo za nadaljnje delo, kar so mladi tudi želeli in pričakovali. Mladi so želeli osvetliti nekatere probleme predvsem zato, da bi jih nato skupaj z ostalimi družbeno-političnimi forumi in organi samoupravljanja reševali in tudi rešili. Zelje se niso uresničile, dosežen pa je bil nasproten učinek, čigar posledice

(Nadaljevanje na 2. strani)

POROČILO O DELU UPRAVNEGA ODBORA

Na seji, dne 26. 6. 1967

1. Obravnavano je bilo poročilo o poslovanju podjetja za dobo januar—maj 1967.

Na podlagi diskusije je bil sprejet naslednji sklep:

Akontacija za izplačilo vrednosti točke za mesec junij 1967 se določi 130 S-din;

Izplača se 50% pozitivne razlike, ki se beleži za dobo januar—maj 1967 v vrednosti ca. 47 milijonov S-din. Vrednost točke za 50% od navedene vrednosti znaša 18 S-din. Torej se prizna za izplačilo točke za mesec junij 148 S-din.

Izvrši se sestanek z izmenski vodji novega obrata ter seja kolegija in se obravnava pomanjkljivosti proizvodnje v novem obratu, plan izdelave in glede zaloge modelov in orodja.

Nadalje se izvrši razgovor z izmenskimi vodji pregleda in ključavničarji.

Kadrovsko socialni službi in vodji zmesarne se naroča, da določijo stalne osebe pri sušenju peska ter naj se iste seznanijo, kako naj se s sušilcem ravna.

2. Obravnavano je bil rebalans družbenega plana za leto 1967. Razpravi so prisostvovali ing. Maks Mrcina, Heda Korbar, Mlinar Martin, Kralj Boris ter dali predlog, da se rebalans ponovno obravnava in potrdi po rezultatih poslovanja I. polletja 1967.

3. Ing. France Tramte izvrši službeno potovanje v Italijo k firmi Salfa, Bologna v zvezi dogovora kriterija kvalitete izdelave. Potovanje traja 2 dni.

4. Upravni odbor je pregledal

predvidene kapacitete za mesec julij 1967 in so precej nižje od planiranih kot prejšnje mesece.

O navedenih kapacitetah naj planska služba seznanji vodje enot, da bodo tudi drugi oddelki v sorazmerju z notranjim obratom koristili dopust.

5. Trem dijakom TSS se dodeli štipendija. Kadrovsko socialna služba naj z imenovanimi sklene pogodbo o pravilniku o delitvi štipendij.

Na seji, dne 10. 7. 1967

1. Kadrovsko socialni službi se naroča, da določi 2 osebi za vpis udeležbe na tečaju za žerjavovodje v Štorah.

Vršila se je razprava glede popravila lončene peči ter se UO strinja, da se izvrši popravilo.

2. Tovariš direktor je poročal, da so se izvršili sestanki z izmenskimi vodji avtomatske proizvodnje, vodji kontrole pregleda in kolegijem.

Glede na to, da so izmenski vodje postavljali razna vprašanja glede zaščitnih sredstev, menjave povprečnih osebnih dohodkov za steklarje itd., se komisiji za HTV naroča, da naj pregleda, kakšna zaščitna sredstva so potrebna v novem obratu ter dostavi potrebo v vednost organom upravljanja.

Ostali predlogi, ki so jih postavili izmenski vodje, se niso upoštevali.

Vršili se bodo še sestanki z upravljalci in urejevalci avtomatov ter se jih bo seznanilo z odgovornostjo pri delu.

Tovariš direktor je poročal, da se je v Zagrebu izvršil sestanek o vprašanju izvoza.

Ko bo dostavljeno poročilo o zaključkih se bo o tem natančneje razpravljalo.

Prodaja na domačem trgu je zelo minimalna, posebno za široko potrošnjo.

Finančno stanje je še vedno kritično, vendar smo delno poravnali plačilo faktur za Ina, Zagreb, Petrol Ljubljana in drugimi večjimi dobavitelji.

Podjetja, ki že dalj časa niso poravnala faktur, smo dali nalog za tožbo.

UO je potrdil poročilo tovariša direktorja.

3. Upravni odbor je potrdil plan proizvodnje za mesec julij 1967. Skupne kapacitete so naslednje:

Proizvodnja v kg	1,222.962
Dnevna proizvodnja v kg	40.050
Proizvodnja v komadih	12,539.000
Povprečno neto prodajna cena v	N-din
N-din	4,01
Vrednost proizvodnje in realizacije	4,908.514,06
Celotni dohodek Stroški	4,908.851,06
poslovanja 57%	2,988.700,00
Dohodek	1,909.814,06
Vrednost točke	1,22

4. Obravnavano je bilo poročilo o izvršenih steklarskih športnih igrah:

Glede sodelovanja na steklarskih športnih igrah za naslednje leto naj obravnava sindikalna podružnica.

Upravni odbor se strinja s predlogom poročevalca, da se v prihodnjem letu ne sodeluje, če se bo tekmovanje vršilo v takem smislu kot v letu 1966-1967.

5. Razpravljalo se je o razporeditvi tehnikov TSS na delovna mesta. S 1. 7. 1967 se izdajočasne odločbe in sicer:

Tovarišu Krsnik Franju in Vovk Erihu se izda odločba za izmenske vodje v notranjem

obratu, za vodje v zmesarni pa se izda odločba Grašič Dušanu, Vidovič Francu in Percel Gerhardu. Delovna mesta se ocenijo s 650 točkami, minus odbitek za pripravniški staž.

Tovariš Surina Ivan vrši nadaljnje šolanje za HTV tehnika ter se mu izda začasna odločba za referenta HTV 550 točk, minus pripravniški staž.

Imenovanemu se razlika do 650 točk, to je po vrednosti točke v tekočem mesecu izplačuje iz sredstev sklada za kadre. Izplačilo se vrši pri dvigu za izobraževanje kadrov in se izplačuje mesečno do preklica.

Sedanjšega referenta HTV pa naj kadrovsko socialna služba prestavi na drugo delovno mesto.

Ing. Maks Mrcina, Boris Kralj in Gerhard Jože izdelajo opis dela za imenovane.

6. Pregledan je bil zapisnik komisije za reklamacije:

Pripomba UO je pri reklamaciji Tehnominator Celje, je, da se doseže sporazum za plačilo 50% od zneska 3.776,86 N-din, UO je ostale rešitve v zapisniku potrdil.

Podravki Koprivnica se prizna 4,4% za poslane steklenice v količini 1.600.000 komadov, glede na to, da so bile slabe kvalitete.

7. Uredi se odcep pri cesti, ki pelje k upravnemu posloplju. O tem je že sklep CDS.

Gradbeni tehnik Anton Senica je podal predračun za izdelavo vodnjakov za talno vodo, ki bi bila na razpolago za primer požara. Upravni odbor predlaga izdelavo vodnjaka pri spodnjem vratarju.

Za službo industrijskega oblikovanja se izvrši nakup revije »Dizajm« in udeležba na simpoziju (1 dan) v Zagrebu.

Odboru III. štajerske VDV brigade, Trbovlje se da oglas za 300 N-din.

Centralnemu delavskemu svetu se predlaga, da razpravlja o sofinanciranju adaptacije bolnišnice Trbovlje.

Predlog je, da se odstopijo obveznice ljudskega posojila za Skopje, ostalo pa v materialu, tako, da bi bila skupna vrednost 5 milijonov S-din.

Zadrži se znesek 540.000 S-din, ki je bil po sklepu CDS dodeljen ob obveznic ljudskega posojila ZB NOV Hrastnik, terenu II, ter z istim sedaj razpolaga UO.

Izvrši se strokovna ekskurzija na Čehoslovaško in Avstrijo in sicer člani CDS in UO, ki jim je potekla mandatna doba in z eno letno mandatno dobo.

Predsednik UO:
Habert Adolf

PRED KONFERENCAMI AKTIVOV ZVEZE MLADINE

(Nadaljevanje s 1. strani)

bodo verjetno imele trajnejši pomen. Zelo težko bo namreč obnoviti lanskoletni homogeni, aktivni krog aktivistov organizacije Zveze mladine v našem kolektivu. Za mladega človeka, ki si še neizkušeno utira svojo afirmacijo in pot, je dejal na že omenjeni občinski konferenci Janez Kocjančič, je dovolj, da samo sliši, da so se v sosednjem podjetju nad nekom zaradi dobronamerne kritike ali diskusije izvajale sankcije, da mu zmanjka moči in ostal bo na pol pota. Ali ni to škodljiva posledica za našo družbo? Te posledice se verjetno ne bodo čutile samo v organizaciji Zveze mladine, temveč tudi v drugih družbeno političnih in samoupravnih organih, kamor so se kasneje vključevali mladi, ko so prehodili pot aktivizma v mladinski organizaciji. Enako je to škodljivo za pomlajevanje vrst članov Zveze komunistov, kar potrjuje tudi dejstvo, da že letos ni bilo toliko mladih, ki so to zaslužili, sprejetih v Zvezo komunistov. Na posameznih sestankih sekretariatov aktivov Zveze mladine po obratih so mladi iz svojih vrst predlagali najboljše za sprejem v Zvezo komunistov. Proces in razpravljanje pa je tako dolgo, da je mladim pošla volja in večkrat z zaskrbljenostjo sprašujejo, zakaj niso bili sprejeti. Kako rešiti ta problem?

Dejavnost mladih je bila v preteklem obdobju usmerjena v precejšnji meri na aktivnost v prostem času in to predvsem v razvoj rekreacije v kolektivu. Prošnja mladih, da se ustanovi novo delovno mesto »rekreatorja«, je pozabljena, želja po gradnji manjših športnih objektov za Savo je neuresničljiva, čeprav so bili pripravljene prostovoljno pomagati pri gradnji itd. Dolgoletne diskusije o gradnji bazena v Hrastniku so bile zaman, plesa ni itd. Ali ni vse to dalo povod za neaktivnost?

Ti in še nekateri drugi problemi pa bodo v bodoče vsekakor še povečali mladinsko prestopništvo in dovedli do drugih bolečih problemov.

In zakaj pišemo ravno danes o tem? Pred nami so letne konference mladine po aktivih, katere bodo letos že v septembru. Kaj povedati mladim na teh konferencah, kaj bodo mladi povedali ali bodo sploh uspele. Ali naj prepustimo vse stihiji? Ne, tega si ne bomo mogli in ne smeli dovoliti, zato moramo čim prej vsaj pokazati dobro voljo, da želimo in hočemo, da mladi razpravljajo o vsej problematiki v kolektivu in v vseh forumih pomagajo pri uspešnejšem poslovanju v kolektivu, vzgoji mladega človeka in njegovi rekreaciji ter zabavi.

Strgaršek Janez

**DOPISUJTE
V STEKLARJA**

DELITEV DOHODKA

je v gospodarskih organizacijah v skladu gospodarske reforme z investicijami

Osnovne intencije gospodarske reforme za delovne organizacije so usmerjene v to da le-te postavijo svoje poslovanje v popolnosti na ekonomske principe, tako da bi se lahko z lastnimi silami in sposobnostjo prilagodile pogojem domačega in tujega tržišča. Eden od glavnih pogojev za to je tudi nadaljnja deatizacija v sferi delitve družbenega proizvoda med družbeno skupnostjo in delovnimi organizacijami, kar je tudi izvršeno v okviru gospodarske reforme iz menjavami v gospodarskem sistemu, a še posebno v primarni in sekundarni delitvi; nato na področju cen; pri družbenih prispevkih, od katerih so nekateri ukinjeni; v kreditivnem in devizno-monetarnem sistemu, itd. Zaradi vsega tega so spremenjeni vsekakor tudi pogoji proizvajanja nasploh, a posebno v nekaterih vejah, kar vse vpliva na rezultate poslovanja.

Osnovne mere gospodarske reforme so bile sprejete v juliju 1965, vendar se je na njo pripravljalo že prej, tako da so bila njena načela formulirana v Resoluciji o osnovnih smernicah za nadaljnji razvoj gospodarskega sistema, kar je sprejela Zvezna skupščina v maju 1964. V resoluciji se med ostalim — izhajajoč iz ocene doseženega nivoja družbeno-ekonomskega sistema in ostvarjenih rezultatov v dotadanjem razvoju — usmerja nadaljnje dela v sferi gospodarskega razvoja gospodarskega sistema in poudarja, da je potrebno »pospešiti proces nadaljnega razvoja gospodarskega sistema in procesu močnejšega naslanja na gospodarske organizacije in druge samoupravne organe«. V Resoluciji se nadalje poudarja, da je potrebno »izvesti spremembo v globalni delitvi razpoložljivih družbenih sredstev v korist delovnih organizacij in povečati udeležbo osebnih dohodkov v nacionalnem dohodku«. To so bile namreč izhodiščne osnove, na katerih so se pripravljale nove mere v okviru gospodarske organizacije, kakor tudi izdelava družbenega plana gospodarskega razvoja Jugoslavije od 1966—1970.

V tem članku se na osnovi podatkov v gibanju v proizvodnji, o cenah, ustvarjenem skupnem dohodku in dohodku ter njegovi razdelitvi, daje možnost za vzorejanje in oceno stanja v praksi s cilji, ki jih določa resolucija Zvezne skupščine.

Karakteristike gibanja osnovnih gospodarskih pokazateljev

Cas, v katerem so se uporabljale mere reforme, karakterizira počasnejša stopnja rasti proizvodnje, ob zmanjšanju števila zaposlenih in občutnim porastom cen. Po podatkih zveznega zavoda za statistiko se je v zadnjih treh letih skupna proizvodnja gibala takole:

	Indeksi	
	1965	1966
— proizvodnja	103	105
— zaposlenost	101	97
— produktivnost	102	109

Pričakovalo se je, da bo prišlo neposredno po gospodarski re-

formi do manjšanja proizvodnje, v prvi vrsti kot posledica prilagojevanja delovnih organizacij novim pogojem poslovanja. Poudarjalo se je, da bodo nekateri delovne organizacije zašle v težji, a nekateri v zelo težak položaj in še prav posebno one, katerih poslovanje je bilo do reforme nerentabilno ali na meji rentabilnosti, ali pa je bilo njihovo poslovanje umetno podprto z različnimi družbenimi pogoji. Vseeno pa je ostvarjena rast proizvodnje 5% v letu 1966, čeprav je to relativno nizek porast, če se upošteva, da je bila v tem letu v kmetijstvu ostvarjena izredno visoka proizvodnja. Analiza ostvarjene produktivnosti kaže, da je pri zmanjšanju zaposlenih za 3% doseženo visoko povečanje za 9% kar je samo po sebi ugoden rezultat. To pa ima tudi svojo negativno stran, zaradi stalne tendence nadaljnega zmanjšanja zaposlenosti, kar je razvidno iz naslednjih podatkov:

V zadnjih petih letih se je število zaposlenih gibalo takole:

	Verižni indeks
1962 3,250.000 zaposlenih	—
1963 3,320.000 zaposlenih	102,2
1964 3,535.000 zaposlenih	106,5
1965 3,583.000 zaposlenih	101,4
1966 3,487.000 zaposlenih	97,3

(Podatki: Indeks SZS — 4/1967)

Po zelo visokem porastu zaposlenih 6,5% v letu 1964, je v letu 1965 prišlo do neznatnega porasta 1,4%, v letu 1966 pa je število zaposlenih celo zmanjšano za 2,7% glede na preteklo leto. To očitno kaže na čvrsto orientacijo delovnih organizacij, da povečajo produktivnost dela z boljšo ekonomizacijo živega dela. Ni pa bilo istočasno enake angažiranosti v boljšem ekonomiziranju vloženih sredstev, čeprav pa je tudi takšnih primerov bilo dovolj. Mnogo lažja je namreč pot in hitrejši so efekti, če se išče izboljšanje poslovanja v zmanjšanju števila zaposlenih delavcev. To je vsekakor pozitiven proces, če vemo, da se je naše gospodarstvo do sedaj razvijalo zelo ekstenzivno ravno z visoko stopnjo rasta zaposlenosti. Vseeno pa je tudi velik problem našega gospodarstva nizka rentabilnost in ekonomičnost poslovanja, zaradi česar so stroški zelo visoki, pa je njegova konkurenčnost na tržišču zmanjšana, posebno na zunanjem. Pri tem je potrebno poudariti, da je možnost, da se nadalje zmanjšuje število zaposlenih, zelo omejena zaradi več momentov, na tem drugem področju pa je še mnogo rezerve. Enako pa bi tako zmanjšanje zaposlenosti, kot trajni proces, bila zelo negativna pojava, katera se lahko odrazita zelo škodljivo na našo celotno družbo, kakor tudi na njeno rast.

Spremljevalec teh pojavov pa je bil tudi zelo visok porast cen, katerih izmena predstavlja eno od mer družbe v okviru gospodarske reforme. Splošni indeks cen na malo se je gibal takole:

	Prehodno leto = 100
1964	109
1965	129
1966	123

Visok porast skupnega dohodka

Čeprav je bila v zadnjih dveh letih zabeležena nizka stopnja porasta proizvodnje, je bila stopnja skupnega dohodka zelo visoka v obeh letih, kar prikazuje tudi tabelarni prikaz delitve skupnega dohodka gospodarstva SFRJ v letih 1964, 1965 in 1966.

	Indeksi		
	1965	1966	1966
	1964	1965	1964
Celotni dohodek	123	126	155
Porabljena sredstva	121	127	155
Neto produkt	129	121	156
Prispevki in neto produkt	112	124	139
Dohodek podjetja I	135	120	162
Prispevki iz dohodka	95	63	60
Dohodek podjetja II	140	125	174
Osebnih dohodki — bruto	137	122	168
Prispevki iz OD	129	105	136
Osebnih dohodki neto	143	134	191
Skladi	148	131	194

Pri analizi teh podatkov je vsekakor treba upoštevati dejstvo, da so mere gospodarske reforme pričeli delovati 1. 8. 1965, tako da je bilo formiranje in razdelitev celotnega dohodka v tem letu pod vplivom dveh sistemov instrumentov delitve med družbeno skupnost in podjetje. Zaradi tega podatki sami kot taki iz leta 1965 ne dajo prave slike delovanja novih gospodarskih mer o razdelitvi celotnega dohodka, podobno pa je tudi v tem letu, kot bazi za komparativne analize. Zaradi tega je v članku upoštevana komparacija gibanja treh let.

Glede na to, da je imela proizvodnja v letu 1965 in 1966 relativno nizek porast, je potrebno vire tako visokega porasta celotnega dohodka 23% v letu 1965 in 26% v letu 1966) iskati na drugi strani. To je v prvi vrsti porast cen, katere so se v okviru gospodarske reforme občutno povečale. Zaradi tega je v tem obdobju vplival na porast nivoja celotnega dohodka v večji meri vpliv porasta cen, kakor pa sama proizvodnja.

Sredstva delovnih organizacij vse hitreje rastejo

V letu 1966 je prišlo do motenj med gibanjem celotnega dohodka in neto produkta. V letu 1965 je v odnosu na leto 1966 neto produkt rasel za 6% hitreje kot celotni dohodek. Vzrok temu pojavu je dejstvo, da so porabljena sredstva rasla počasneje kakor celotni dohodek. Takšni pojavi so bili redni v preteklih letih, vendar je bil odnos nekoliko manjši. V letu 1966 v odnosu na leto 1966 pa je bilo gibanje obrnjeno. Neto produkt je porasel za 5% manj kakor celotni dohodek, ker so istočasno porabljena sredstva porasla samo za 1% več kakor celotni dohodek. Ko se

analizira dinamika tega pojava v letu 1966 glede na leto 1964 se vidi, da so v letu 1966 odnosi podobni onim iz leta 1965 nasproti letu 1964. Izhaja torej, da je pri visokem porastu cen, porast neto produkta za pet točk manjši od porasta celotnega dohodka v letu 1966. V letu 1965 občutneje pada udeležba porabljenih sredstev, kakor je bil to primer v preteklih letih, kar je razvidno iz naslednjih podatkov:

	Struktura v %		
	1964	1965	1966
Celotni dohodek	100	100	100
Porabljena sredstva	73,8	72,6	73,6
Neto produkt	26,2	27,4	26,4

Ti odnosi v letu 1965 so prvenstveno posledica sprememb v okviru gospodarske reforme, v prvi vrsti spremembe cen, a nato z manjšim delom posledica boljšega ekonomiziranja materialnih stroškov, kar je res, da je bil vse pogostejši pojav po gospodarski reformi. Tik pred gospodarsko reformo so imele gospodarske organizacije na zalogah odredene količine raznega materiala, kot redne zaloge, ali kot izredne nabave, ker so mislili, da bo cena v reformi porasla. Enako tako je tik pred reformo del gotovih izdelkov ostal v skladiščih in je bilo tudi tu verjetno namerno zadrževanje pošiljk blaga, dokler se ne ugotovijo nove cene. Tako je bila tudi ta roba, ki je bila proizvedena po nižjih cenah, prodana po reformi po višjih. V pogojih tako velikih sprememb, so to le spremljavnji pojavi, katere je bilo treba pričakovati. Pri tem je glavno, da so v letu 1965 bile to pomembne rezerve in pomembni izredni viri formiranja dohodka. S tem je vezano tudi formiranje novih odnosov cen končnih proizvodov, cen preprodukcijskega materiala in uslug. Potrebno bi bilo analizirati, če je v kateri meri izvršeno prelihanje dohodka iz enega področja proizvodnje v drugo in, ali je to v popolni soglasnosti z intencijami gospodarske reforme. Sodeč po odnosih v letu 1965 in 1966, v globalu ni prišlo do pomembnejših sprememb, kar med drugim vsekakor ne pomeni, da ni prišlo do sprememb v posameznih grupacijah in vejah.

Potrebno je posebej poudariti, da so prispevki iz osebnih dohodkov zmanjšani, tako da so skupne datave družbi relativno zmanjšane po gospodarski reformi, glede na sredstva, ki ostanjejo podjetju. To kaže tudi struktura neto produkta:

	Struktura v %		
	1964	1965	1966
a) neto produkt	100	100	100
b) prispevki iz neto produkta	28	24	25
c) dohodek podjetja I	72	76	75
d) prispevki iz dohodka	8	6	3
e) dohodek za delitev	65	71	73

(Nadaljevanje na 4. strani)

ZAVAROVANJE VOZIL

O spremenjenih pogojih za zavarovanje avtomobilskega kaska in avtomobilskih nezgod mnogi člani — šoferji niso seznanjeni in se ne morejo odločiti, ali bi zavarovali svoje vozilo po prostem zavarovanju ali ne. Dajemo pomembnejše značilnosti splošnih pogojev, ki jih je sprejela skupščina zavarovalne skupnosti Slovenije v letu 1967.

Zavarovanje se praviloma naša na zavarovalne primere na področju Evrope. Jamčenje se prične ob 24. uri tistega dne, ki je v polici naveden za začetek zavarovanja, sicer pa ob 24. uri tistega dne, ko je premija plačana. Premija je plačljiva vnaprej

naenkrat za vse leto ali za dobo zavarovanja, če je zavarovanje sklenjeno za določen čas izpod enega leta. Pri odsvojitvi zavarovanega vozila preneha jamčenje zavarovalnice o polnoči tretjega dne po izročitvi vozila, to pomeni, če se vozilo proda, se ob prodaji zavarovanje ne prenese na novega lastnika.

Sklenitelj je upravičen terjati povračilo neizkoriščene premije za čas od prenehanja zavarovanja do konca tekočega zavarovalnega leta, vendar samo tedaj, če v tem zavarovalnem letu ni bilo zavarovalnega primera. Zavarovanje zameja poškodovanje, uničenje, in izginitev zavarovanega

vozila in njegovih delov, ki so v njem zaklenjeni ali na njem pritrjeni, zaradi:

— prometne nezgode ali nezgode spion, dogaoka, ki deluje od zunaj;

— neodvisno od skleniteljeve ali voznikove volje, nenadno, neposredno z mehanično silo na vozilo. Sem torej ne štejejo poškodovanja in defekti kot so lomi v posledici obratovanja, lomi zaradi preutrujenosti materiala in produkcijskih napak ali zaradi drugih notranjih vzrokov, prdtje ali eksplozije gume, poškodovanje vozila po stvarih ali osebah, ki so tedaj v vozilu, zaradi zaviranja, eksplozije bloka motorja, zmrzovanja hladilne vode, poškodovanja pri vzdrževanju, pranju, nalaganju in drugih opravilih na vozilu. Če pa imajo te obratovne škode za posledico prometno nezgodo, je škoda zaradi prometne nezgode za zavarovanjem krita;

— požara, strele, eksplozije, viharja, toče, snežne lavine, padca letala vseh vrst in manifestacij;

— tatvine, ropa in utaje, zlonamernih in objestnih dejanj oseb, ki nimajo upravičenega opravka z vozilom.

Zavarovalnica ne jamči:

— za škode pri aktivni udeležbi na prireditvah, pri katerih gre za doseg vsaj najvišje povprečne hitrosti;

— za škode, ki nastanejo v času ko je bilo vozilo mobilizirano ali zaseženo;

— za škode zaradi poplave;

— za škode na osnovi nuklearne energije;

— za škode v času, ko je vozilo oddano v najem brez šoferja, če je to storjeno obrtoma (če se da vozilo brez šoferja za opravljanje obrtnega prevoza).

Sklenitelj tudi izgubi pravico do odškodnine, če se upravlja vozilo brez voznškega dovoljenja, razen ob upoštevanju predpisov glede uka, če je v času prometne nezgode pod vplivom alkohola, če se po nesreči izmakne nesreči oziroma možnosti ugotavljanja alkoholiziranosti, če nezgode ne prijavi milici po obstoječih predpisih, če vozilo tehnično ni bilo v redu, če pride do nezgode zaradi drznega tveganja (prehitevanje na nepreglednem ovinku, v koloni, megli ali divja vožnja v naselju).

Sklenitelj trpi pri vsakem zavarovalnem primeru del škode, zaradi česar se celokupne dajatve zavarovalnice znižajo za znesek, ki je naveden v polici, ki se imenuje odbitna franšiza. Če odbitna franšiza v polici ni določena, velja, da je dogovorjena v višini enoletne funkcionalne premije brez doplačil in popustov, vendar ne manj kot 50 N-din. Če pride v istem zavarovalnem letu ali dobi do več zavarovalnih primerov, se odbitna franšiza za drugi zavarovalni primer podvoji, za tretji pa četverji.

Za četrti in naslednje zavarovalne primere pa sklenitelj sploh nima več pravice do dajatev zavarovalnice za tisto zavarovalno leto ali dobo.

Če sklenitelj s prepozno prijavo zavarovalnega primera onemogoči zavarovalnici neposredno ugotavljanje okoliščin, je zavarovalnica upravičena, da sama določi svoje dajatve glede na še obstoječe in dosegljive elemente. Zavarovalni primer je treba prijaviti takoj, v prvi vrsti pa upoštevati določila o prijavah nezgod postaja ljudske milice.

Delitev dohodka je v gospodarskih organizacijah v skladu z intencijami gospodarske reforme

(Nadaljevanje iz 3. strani)

Tabela prikazuje, da udeležba prispevkov sistematsko pada po letih iz 36 na 30 in končno na 28 % (podatki b + d), a dohodek podjetja za razdelitev raste iz 65 na 75 % po gospodarski reformi.

To so globalne spremembe, kjer se v določeni meri uničujejo pozitivna in negativna gibanja v raznih vejah in grupacijah. Glede na to, ta vsesakor pozitivna gibanja za delovne organizacije, še ne kažejo na to, če je večina grupacij blizu temu povprečju, ali so večja odstopanja v pozitivnem in negativnem smislu. Posebno zanimivo je vprašanje, v kakšni meri se ostvarja politika družbe v razdelitvi novostvarjene vrednosti. Zaradi sprememb v nivojih cen (diferencirano za posamezne izdelke) in instrumentih zajemanja neto produkta in dohodka, je očitno, da se začrtana politika že v prvih dveh letih gospodarske reforme ostvarja v visoki stopnji. To jasno potrjuje naslednja tabela:

Udeležba v neto produktu v %	družb. skupnosti delovne organ.	
	1963	1966
55	45	45
48	52	52
43	57	57
38	62	62

V roku štirih let se je zmanjšala udeležba družbene skupnosti za 17 %, za kar se je povečala udeležba delovnih organizacij.

Politika razdelitve dohodka delovnih skupnosti

Kakor je razvidno iz tabele o razdelitvi celotnega dohodka so v letu 1965 osebni dohodki (bruto) porasli za 37 odstotkov kar predstavlja manj, kakor je porasel dohodek (40 odstotkov), tako da so se skladi povečali za več, kakor je porasel dohodek, to je za 48 odstotkov. Vendar zaradi zmanjšanja prispevkov iz osebnih dohodkov po reformi, stvarno povečanje osebnih dohodkov znaša 43 odstotkov. Ta odnos bruto in neto osebnih dohodkov je izrazitejši v letu 1966, ko je bil v celotnem gospodarstvu porast neto osebnih dohodkov za 3 % večji od porasta sklada.

Pri takšni politiki razdelitve v posameznih letih so nastali naslednji odnosi:

	% izločanja za:	
	neto OD	za sklade
1964	66	34
1965	65	35
1966	66	34

Pomeni, da se tudi intencija postavljene politike, da se poveča udeležba osebne potrošnje, ravno tako ostvarja. Vendar se ta politika ni vedno ostvarjala v skladu s politiko razdelitve na principu dela, temveč se je prvenstveno vodila glede na gibanja življenjskih stroškov, posebno če se upošteva, da je porast proizvodnje daleč pod porastom osebnih dohodkov. Visok porast lahko namreč samo delno opraviči to kratkoročno politiko razdelitve, vendar gospodarska reforma zahteva, da člani delovnih skupnosti svojo celotno politiko postavijo na daljši rok, pri čemer delitev dohodka predstavlja enega od ključnih vprašanj, ker je dohodek materialna baza za ostvarjanje ciljev, ki jih določa začrtana politika.

Analiza gibanja dohodka kaže očitne tendence, da je to vse bolj in bolj odvisno od poslovanja delovne skupnosti, a da je drugih »lažjih« izvirov vse manj. V tem in v naslednjih letih, pod delovanjem mer gospodarske reforme, dohodek ne bo imel več tako visoke stopnje rasti, če se bo nadaljevala relativno nizka stopnja rasti proizvodnje. V letu 1967 mere gospodarske reforme delujejo v popolnosti, ker se uveljavljajo še zadnji predpisi, ki jih predvidevajo ti viri. V tem letu bo revalorizacija osnovnih sredstev in na tej osnovi revalorizacija amortizacije, kar bo z enim delom zmanjšalo dohodek delovnih organizacij. Menja se bančni in kreditni sistem, katerega mere se konkretno že izvajajo, delovanje novega deviznega režima itd. V takšni situaciji se morajo delovne organizacije orientirati na povečanje proizvodnje in ekonomičnosti poslovanja, kot na osnovne vire povečanja dohodka. V tem je izpopolnjevanje sistema razdelitve dohodka in osebnih dohodkov — kakor s stališča stimuliranja delavcev, tako tudi s stališča razširjene reprodukcije — zelo pomembne činitelji.

Boris Kralj, ecc.

OPOZORILO

Nimamo namena spuščati se v odnose tovarištva, medsebojnih obveznosti ali česar koli takega, kar naj bi vzbudilo preplah ali strah. Imamo samo namen, opozoriti in obvestiti člane delovne skupnosti iz naše delovne organizacije, da so pri določenem ravnanju, zlasti pa pri posojanju denarja, oblek, tranzistorjev, ur in drugih stvari bolj previdni, ker so se v preteklosti v zvezi s takim načinom brez pismene obveznosti pojavile težave, ogorčenja, rodilo se je sovraštvo.

Vsak član delovne skupnosti po nastalih težavah išče ustrezačo pomoč glede povrnitve izposojenih stvari ali denarja, toda v okviru podjetja je včasih tako zadevo nemogoče rešiti. Ob takih okoliščinah pa osebe, ki so stvar ali denar posodile, predlagajo, naj se jim dá protivrednost ali vrne denar iz osebnega dohodka, ki ga ima oseba pri delovni organizaciji. Odvzeti zaslužen osebni dohodek na podlagi zahteve stranke brez pismeno sklenjene pogodbe pa je nemogoče in nezakonito. Zato se v

mnogih primerih zgodi, da oseba, ki je stvar ali denar posodila, v primeru odhoda dolžne osebe v inozemstvo, ne pride do svojega plačila ali povrnitve stvari. V zadnjem času smo v okviru podjetja zaradi medsebojnega posojevanja naleteli na več takih primerov, kar pa otežuje delo služb, ker se morajo pečati z zasliševanjem, ugotavljanjem dejstev, izdajanjem nalogov itd. Vse te zadeve bi odpadle, če bi posamezne stranke ob izvršitvi medsebojnega posojanja, pa čeprav gre za dobre medsebojne prijatelje, posodbo pravno uredile.

Dostikrat se zgodi, da se oseba po izvršenem dejstvu, ko je ob denar ali stvar, sklicuje na to, da ni vedel, da je dotična oseba taka, da je menil, da je bolj poštena, da ne bo nikoli več storil tako nepremišljenega koraka itd. Vendar je običajno vse to zaman in ostanejo osebe brez povrnitve, ker so ponavadi osebe nedosegljive, mnogokrat pa imajo dolg tudi pri podjetju, pri družbi, ki pa sta upravičena, da si prva poravnata obveznosti.

ALI POZABLJAMO?

Služba industrijskega oblikovanja v našem kolektivu, ustanovljena v vzdušju nasprotovanja in ostrih razprav, je še vedno odrinjena na rob proizvodnje in prodaje... Na žalost pa se ravno pri naših originalih, od kupcev že sprejetih osnutkih, z izdelavo modelov odlašajo po 10 mesecev ali več... po drugi strani pa se je do nedavnega v tako imenovani pripravi dela forsiralo risanje novih izdelkov, čeprav to sploh ne spada v ta delokrog. Za te izdelke so bili takoj izdelani modeli, ki sedaj leže na policah in z njimi težki milijoni našega skupnega denarja... To je kopiranje izdelkov... Ko se je reševalo vprašanje službe oblikovanja, ni bil konzultiran tudi oblikovalec... Izplačani osebni dohodki v službi oblikovanja dosegajo včasih komaj polovico ali tretjino dohodkov drugih delavcev tehnične odelke... neke imaginarne zasluge nekemu, ki nima s tem nič opraviti... Vsiljuje se misel o organiziranosti ustvarjenemu neredu, kjer si lahko poedinci prilaste na bolj ali manj zakoniti način razna izplačila in ugodnosti na račun kolektiva, povrh pa še uživajo motno slavo vseznalcev, kar je moderna industrija že davno zavrnila.

Ob takem članku, ki je bil objavljen v majski številki, se je marsikateri član zamislil, ali so navedena dejstva izmišljotina ali pa so resnično opozorilo na nepravilnosti, o katerih bi bilo potrebno spregovoriti v samoupravnih organih. Vsekakor vsebina članka obvezuje vse organe in organizacije, da zadevo razčistijo in da se kolektiv obvesti o rezultatih. Nerazčiščeni odnosi in prikrivanje dejanskega stanja bi še nadalje zaostrovalo odnose med posameznimi službami, ki sicer v članku niso konkretno navedene, se pa da to razbrati iz vsebine. Verjetno smo si vsi edini v tem, da se take nepravilnosti nikakor ne bi smele dogajati, v kolikor bi se pa katera dogodila, bi bilo treba ustrezno ukrepati za odstranitev teh nepravilnosti.

V večini primerov se posamezni odstavki članka nanašajo na odnos med pripravo dela in službo oblikovanja. Vsi se zavedamo, da sta obe službi v našem primeru nujno potrebni, da obe službi dajeta zadovoljive rezultate in se zadovoljivo trudita za čim boljši uspeh pri delu in poslovanju. Če obstajajo kakršna koli osebna nasprotja, bi jih bilo treba v službi obvezno odpraviti, ker osebni interesi ne smejo biti ovira pri medsebojnem delu, ker je pri tako imenovanem vzajemnem sodelovanju treba imeti tovariške odnose. Vsakdo se mora namreč zavedati, da neprimerni in nezaželeni odnosi ne vplivajo samo na rezultate posameznih oseb, temveč tudi na rezultate dela in uspehe delovne skupnosti kot celote. Ob takem dejstvu smo vprašali za mnenje dva člana delovne skupnosti, ki sta izpovedala:

Tramte inž. Franc: »Menim, da ni bilo pravilno, da se je objavil tak članek ravno za 1. maj. Trdim, da pisec članka obrekuje

vse tiste, ki so se trudili pri rekonstrukciji in pri izpolnjevanju planskih nalog. Poleg tega pa v časopisu ni bilo članka, kjer bi se izrekla zahvala za izvršeno rekonstrukcijo. Poudarim naj, da sva se s tovaršem Papežem predhodno o vseh nepravilnostih pogovorila, si podala roke in delala kot sodelavca ter me za to vsebina članka še bolj čudi. Člani obsojajo tako pisanje, zlasti pa glede na to, da se v članku govori o tako imenovani pripravi proizvodnje, ker se zavedamo, da sicer priprava proizvodnje še ni popolna, da pa je dosegla določen napredek in tudi tuji strokovnjaki so nam čestitali, ko so videli, kako smo izvedli rekonstrukcijo. Imeli smo težave z monterji zaradi njihove stalne menjave ali zaradi tega, ker se niso dovolj potrudili in so imeli v nekaterih primerih tudi malomaren odnos do montaže. Monterja za tretjo IS sploh ni bilo. Kljub takemu stanju pa je osebe, kar lahko trdim, prizadevno izvršilo svojo nalogo. Imamo proizvodnjo, ki je izredno težka, vanjo je bilo treba vložiti izredne napore. Dosegamo kvaliteto, odpraviti pa bo potrebno še posameznosti, ki nas tarejo kljub izrazitemu prizadevanju. Za penicilin lahko trdim, da je to najboljši proizvod v Evropi. Tudi odnos s službo industrijskega oblikovanja je bil določen in dogovorjen tako, da je povsem jasno, kaj dela služba oblikovanja in kaj dela priprava dela. Priprava dela pa da v proizvodnjo tisto, za kar dobi ustrezajoči na-

morajo ali so morali nekateri ostajati zaradi nujnega dela tako rekoč tudi ves svoj prosti čas v podjetju. Tudi v vsem ostalem, kar tiče tako imenovanih imaginarnih zaslug in besed glede slave vseznalca menim, da je od člana, ki mu je delovna skupnost mnogo pripomogla, da je končal ustrezajoče šolanje, nepravilno, da na tak način daje priznanje tistim, ki so se trudili pri izvrševanju planskih nalog. Delamo z željo in mislijo, da je tisto, kar napravimo najbolje. Vsak poskuša svoje delo opraviti tako kot je potrebno, čeprav je moderno ali nemoderno, vendar se pri tem vprašujem, kaj modernega je uvedel pisec članka.»

Tovariš Papež Franc: »Odnosi s pripravo dela so bili določeni. Organizacija službe oblikovanja se je organizirala po mnenjih podjetja CIO, ki pa je napeljavalo na svoj mlin. Povem naj to, da stoji to podjetje zelo slabo in je pod prisilno upravo. Pri tem pa se istočasno sprašujem, zakaj nismo za izpeljavo organizacije službe oblikovanja navezali stike z društvom umetnikov iz Ljubljane. Postavljena je bila tudi komisija, katere pristojnost je bila, da bi pregledovala osnutke službe oblikovanja, vendar se ta komisija ni sestajala. Pri samostojnem delu pa smo omejeni. Pri razgovorih s kupci tudi ne sodelujemo, s čimer se zlasti kaže odnos do naše službe. Poudarim naj, da se naši osnutki pregledajo s tehničnega stališča, v kolikor pa se osnutki rišejo drugje, se ne dajo v recipročni likovni

val načrt plašča. V skladišču ležijo modeli za plafonjere št. 5795, 5296, 5298, 5299, 5300. Izdelani so bili drugi modeli in zanje niti ni kartoteke. Tudi plašči št. 5996, 5997, 6006, 6007, 6008 so bili izdelani modeli, pa so v skladišču brez kartoteke. Za tulpo 5031 je bilo po skladiščni kartoteki izdelanih samo 828 komadov, za plafonjere 5343 samo 9 komadov, za plafonjere 5344 34 komadov, za plafonjere 5346 37 komadov, za plafonjere 5347 26 komadov. To so le posamezni primeri, ker je iskanje zamudno. Vsekakor pa so bila vložena znatna finančna sredstva za izdelavo teh modelov. Službe in oddelki v proizvodnji so vedno zastopane na tehnični konferenci, kjer lahko takoj predložijo svoje težave in jih sprti rešujejo. Po novem se vršijo konference z obiskom direktorja po odelkih, vendar se za težave službe oblikovanja doslej ni zanimal še nihče. Tudi glede osebnih dohodkov službe oblikovanja naj se dohodki, izplačani v letu 1966 in 1967, primerjajo z izplačanimi dohodki šefa priprave dela in tehnologov ter referenta za tehnološko gorivo. CDS je sprejel sklep za znižanje točk od 700 na 650 točk na predlog komisije brez predhodne konsultacije. S sedanjim načinom nadur in posebnih pogodb pa so se vsi porporci porušili do kraja za obe delovni mesti v službi oblikovanja. Stiki s komercialno in ostale relacije so točno precizirane pisмено in je opis teh relacij potrdil upravni odbor dne 28. 2. 1966, vendar jih nihče ne spoštuje, kar dokazujejo najnovejši primeri. V letu 1966 je CDS izdal sugestijo, da se izdelajo dekorji za avtomatske kozarce. Dekorji so bili izdelani in sprejeti na komisiji dne 13. 1. 1967. Vendar še danes kompletne risbe za izdelavo mrečnic za sitotisk leže nekje v predalu. Nikakor ni govora o kakršnikoli užaljenosti ob članku, ki sem ga napisal, ker ta ne bi bil potreben, če služba oblikovanja ne bi bila tako ovirana pri delu. Večkrat so bila posvetovanja strokovnega kadra, toda vabljen nisem bil nikoli. Vem pa to, da smo v tej situaciji dolžni zbrati vse sile za izboljšanje poslovanja, kar je naloga vsakega člana delovne skupnosti.»

Iznešeno je bilo nekaj mnenj in mišljenj glede vsebine v majskem članku, poleg tega pa se je s tem poskušalo članom delovne skupnosti, ki so zainteresirani za odnose med posameznimi službami, delno odgovoriti, v čem je vsebina nastalega spora. Iz odgovorov je razvidno, da je vzrok vseh nepravilnosti v glavnem samo v tem, ker ne obstaja vzajemno sodelovanje v taki obliki in taki vsebini, kot to določajo načela medsebojnega poslovnega spoštovanja.

Verjetno z odgovorom v tem članku zadevo ne bomo zaključili, ker bodo morali vsi odgovorni faktorji v podjetju zadevo proučiti in zagotoviti take odnose, ki bodo obema službama zagotavljali napredek in uspeh.

Tekmovalna ekipa gasilcev Steklarne Hrastnik

log. V pripravi dela se samoiniciativno nikakor več ne rišejo ustrezajoči osnutki in je bil tak primer samo pred enim letom, da je član te službe narisal tulpo, ki pa je kasneje imela velik komercialni uspeh. Nikakor pa ne vem za modele, ki bi ležali na policah in za katere so bili izdani milijoni. Vem, da je služba oblikovanja napravila 18 modelov, ki so se zelo dolgo delali in sedaj ležijo brez vrednosti, ker so bili od komercialne odbiti. Glede zaslužkov naj rečem samo to, da marsikdo gre domov ob 14. uri po 8-urnem delu, medtem ko

pregled. Izdelava modelov traja predolgo in naj navedem, da je bil osnutek št. 28 narisal 12. 11. 1965, prvi vzorci pa so prispeli v skladišče po kartoteki 19. 10. 1966. Tudi osnutek št. 41 je bil v maju 1966 odobren in izdelan, ponovno odobren v maju 1967, vendar se zavlačuje. Zahteval se je načrt plašča za tulpico številka osnutka 94, ker pa je tulpica konkavno vklejnena, ni mogoče plašča geometrijsko razviti, načrt je 1/4 tulpice, ki se štirikrat ponovi, kar po izjavi cizelerjev zadostuje. Od nas pa se je zahte-

SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT

IV. delavske igre steklarjev

Delavske športne igre steklarjev Jugoslavije, ki so se vršile v Paračinu dne 2., 3. in 4. julija se je udeležilo 10 ekip predstavnic naslednjih steklarn: Zaječar, Lipik, Pančevo, Paračin, Prokuplje, Samobor, Skoplje, Straža, Hrastnik, Novi Bor iz ČSSR.

Ekipe našega kolektiva je sode-

3. Pančevo
4. Prokuplje
5. Straža
6. Samobor
7. Skopje
8. Zaječar

Od igralcev namiznega tenisa je bil najboljši igralec iz Paračina tov. Milkovič Svetislav.

Pufler Dragica — rokomet, je bil a proglašena za najboljšo igralko

lovala v vseh desetih panogah. Rezultati tekmovanj so bili sledeči:

Nogomet:

1. Paračin
2. Pančevo
3. Novi Bor (ČSSR)
4. Straža
5. Hrastnik
6. Zaječar
7. Skopje
8. Prokuplje

Igralci odbojke 2. mesto

V tekmovanju v nogometu so naši fantje imeli smolo, kajti v prvi tekmi so imeli za nasprotnika ekipo Paračina, s katero so izgubili srečanje s 3:2. Premagali pa so Skopje z 8:1 in Zaječar s 6:1. Za najboljšega igralca je bil izbran član ekipe Novi Bor ČSSR. Med najboljšimi je bil tudi vratar naše ekipe Pufler Edi in Ocepek.

Namizni tenis:

1. Paračin
2. Hrastnik

Odbojka:

1. Pančevo
2. Hrastnik
3. Paračin
4. Skopje
5. Straža
6. Prokuplje

Najboljši igralec je bil član Pančeva tov. Vukovac Tomo.

Odbojka ženske:

1. Hrastnik
2. Pančevo

Najboljša je bila članica naše ekipe tov. Pufler Marija.

Rokomet.

1. Hrastnik
2. Pančevo
3. Skopje
4. Samobor
5. Paračin

Za najboljšega igralca je bil proglašen član ekipe tov. Cvetkovič.

Potrebno je poudariti, da so naši igralci v finalni tekmi s favoriziranimi Pančevci prekosili samega sebe in v dramatični igri z burnim navijanjem vseh naših udeležencev in ostalih prisotnih premagali močnega nasprotnika, v kateri ekipi igrajo tudi profesionalci iz Dinama — Pančevo

Od naših igralcev je težko katera izdvojiti, kajti borili so se nad vse pričakovanje, vendar gre levji delež zasluge igralcu in trenerju rokometišev tov. Kralj Borisu. Za tako lep uspeh naj velja čestitke vsakemu posamezniku.

Rokomet ženske:

1. Hrastnik
2. Paračin

Za najboljšo igralko je bila izbrana tov. Pufler Dragica, vendar tudi za lepo in borbeno igro in zmago gre zasluga vsem igralcam, kot tudi njihovem trenerju tov. Kralj Borisu.

Plavanje:

1. Paračin
2. Pančevo
3. Hrastnik

Ribolov:

1. Skopje
2. Pančevo
3. Paračin
4. Hrastnik
5. Straža

Najboljši uspeh je dosegel tekmovalc Skopja tov. Kočkov Ljubomir.

Atletika:

Tek na 100 m:

1. Košitič Dušan, Paračin
2. Ojstršek Jože, Hrastnik

Krogla:

1. in 2. mesto za Pančevo itd.

Tek na 500 m:

1. in 2. mesto za Paračin itd.

Skupna uvrstitev v atletiki za

moške:

1. Paračin
2. Pančevo
3. Hrastnik
4. Skopje

Atletika ženske:

Tek na 60 m:

1. Urlep Metka, Hrastnik
2. Prosenc Tina, Hrastnik

Skok v dalj:

1. Pufler Marija, Hrastnik
2. Gornik Milena, Hrastnik itd.

Krogla:

1. Kranjc Marija, Hrastnik
2. Pufler Marija, Hrastnik

Zmagovalke v rokometu

Tek na 400 m:

1. Živadinovič Smilja, Paračin
2. Prosenc Tina, Hrastnik

Skupna uvrstitev v atletiki za ženske:

1. Hrastnik
2. Paračin
3. Pančevo
4. Skopje

Kegljanje:

1. Paračin
2. Hrastnik
3. Samobor
4. Lipik
5. Pančevo

Med našimi tekmovalci je bil najboljši Pufler Ernest II., ki je bil na 3. mestu.

Zmagovalke v odbojki, najboljša igralka Pufler Marija

Srelstvo ženske:

1. Paračin
2. Hrastnik
3. Pančevo
4. Skopje

Srelstvo moški:

1. Pančevo
2. Hrastnik
3. Paračin

Drugi najboljši strelec je bil član naše ekipe tov. Brglez Franc.

Šah:

1. Pančevo
2. Paračin
3. Hrastnik
4. Skopje
5. Zaječar
6. Straža
7. Prokuplje
8. Samobor

Za najboljšega šahista je bil proglašen tov. Dinič Uroš, Paračin.

Na sliki rokometiši, ki so bili junaki dneva — 1. mesto

SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT

Jugoslavije v Paračinu

Skupna uvrstitev za moške:

1. Pančevo 87 točk
2. Paračin 85 točk
3. Hrastnik 68 točk
5. Straža 19 točk
6. Prokuplje 14 točk
7. Samobor 10 točk
8. Zaječar 9 točk
9. Lipik 2 točki

Skupna uvrstitev za ženske:

1. in 2. mesto delita Hrastnik in Paračin z 11 točkami

3. Pančevo 6 točk
4. Skopje 1 točka

Končna uvrstitev moških in ženskih ekip skupno:

1. Paračin 96 točk
2. Pančevo 93 točk
3. Hrastnik 79 točk
4. Skopje 33 točk
5. Straža 19 točk
6. Prokuplje 14 točk
7. Samobor 10 točk
8. Zaječar
9. Lipik 2 točki

Glavna hiba je bilo točkovanje, ki ni pravično ter verjetno prilagojeno za interese posameznih ekip. Naj navedem samo en tipičen primer, kako se je točkovalo:

Pokali za 1. mesto ženske

Pri osvojenih treh prvih mestih smo skupno dobili 12 točk, dočim je druga ekipa za eno osvojeno prvo mesto dobila 23 točk.

ZMAGOSLAVJE ROKOMETAŠEV

Tekma rokometasčic — Hrastnik — Paračin

Paračin, 4. julija 1967. Delavske športne igre proizvajalcev stekla Jugoslavije. Tekmovanje med moškimi in ženskimi rokometnimi ekipami.

Teren slab, vreme odlično, sojenje povprečno, gledalcev več sto. Vzdušje med gledalci izredno.

HRASTNIK — SAMOBOR 28:17 (20:8)

Strelci golov za Hrastnik: Mrežar 3, Koren 5, Tomc 6, Ržek 1, Kotnik 5, Kralj 7, Kaluža 1.

Strelci golov za Samobor: Cvetković 9, Horvat 2, Beketić 4, Mušić 2.

V tej izločilni tekmi so igralci Hrastnika pokazali svoje sposobnosti predvsem v prvem polčasu, v drugem polčasu pa je tempo popustilo, tako da so Somborčani v tem delu zmagali z rezultatom 9:8. To je bila taktična poteza Hrastničanov, ker so morali računati na težja srečanja v polfinalu in finalu. V ekipi Hrastnika velja pohvaliti prav vse, v ekipi Samobora pa Cvetkovića ki je sam dosegel 9 golov.

HRASTNIK : SKOPJE 23:7 (7:2)

Strelci golov za Hrastnik: Mrežar 3, Koren 3, Tomc 7, Kaluža 1, Kotnik 4, Ržek 2, Kralj 3.

Strelci golov za Skopje: Tomovski 2, Georgijevski 2, Stojanovski 1, Ilov 2.

Hrastničani so se zavedali, da jim pomeni zmaga v tej tekmi sigurno drugo mesto, ker niso računali na zmago nad Pančevčani, zato so jo začeli tako resno, da so že v 10. minuti prvega polčasa vodili z rezultatom 4:0. Tempo tekme je bil tako silovit, obramba pa neprobajna, tako da Skopjancem ni mogel pomagati niti nadvse odlični golman Tomovski, ki je obranih več ostrih strelcov napadalcev Hrastnika. To je bila demonstracija hitrega modernega rokometu, kjer so napadalci Hrastnika izvajali prave ekshebičije, njihova obramba pa v nekompromisni borbi Skopjancem ni dovolila do besede. Poseben žar tej tekmi je dala tudi publi-

ka, ki je skoraj vsa z neprestanim skandiranjem bodrila »rdeče«, ki so v zadnjih minutah te tekme prikazali vrhunski rokomet.

V ekipi Hrastnika velja vsa pohvala odličnemu organizatorju in graditelju igre Kralju, strelcu 7 golov Tomcu, pri Skopjancih pa vratarju Tomovskemu.

Ostali rezultati:

Samobor : Paračin 15:13
Skopje : Samobor 19:18
Pančevo : Paračin 18:14

Vrstni red:

1. Hrastnik
2. Pančevo
3. Skopje
4. Samobor
5. Paračin

Rokometasčica Gornik Milena

FINALNA TEKMA:

HRASTNIK : PANČEVO 20:19 (13:8)

Paračin, 4. julija 1967. Finalna tekma v moškem rokometu delavskih športnih iger proizvajalcev stekla Jugoslavije. Lešnato igrišče RK »Borca«, vreme nezno vroče. Prostor za gledalce popolnoma zaseden, situacija naelektrizirana.

Hrastnik: Pavčnik, Vidmar, Kaluža 2, Koren 2, Kotnik 5, Ržek, Kralj 2, Mrežar 3, in Tomc 6.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Pokali in spominske zastavice za najboljše

Atleta Kotnik in Ojsteršek

Torej naša ekipa je v skupni uvrstitvi dosegla tretje mesto, kar je zadovoljivo, če upoštevamo, pod kakšnimi pogoji so tekmovali.

Točke so se dodeljevale na število udeleženih ekip v posamezni panogi. Ne bi hotel opravičevati našo uvrstitev, vendar ni bilo pogojev za boljši plama. Prihodnje steklarske igre bodo v Pančevu, vendar o naši udeležbi naj se temeljito prediskutira na merodajnih mestih, ker so se pokazale pri tekmovalnih nepravilnosti, ki so zbudile vročo kri med tekmovalci, kar pa ni v prid zblizevanju med delavci — steklarji.

Pufler Dragica — pokal za 1. mesto ženske

SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT

(Nadaljevanje iz 7. strani)

Pančeva: Stojkov, Sič, Plavšič 2, Vujovac, Pavlov, Tabaković, Sabo 8, Trdelan 1, Janković 8 in Medić.

Prehodni pokal za skupno uvrstitev; dobil ga je Paračin

Ekipe Pančeva je pričela to tekmo z velikim prepričanjem v zmago, dočim so Hrastničani z uvrstitvijo v finale že dosegli svoj plan in tako manj psihično obre-

Zmagovalka na 60 m Urlepova

menjeni pričeli tekmo, kakršno beležimo lahko le na najbolj »vročih« terenih I. zvezne lige.

Hrastničani so že v 1. minuti povedli z golom Kralja po zaslugi nespornazuma med igralci Pančeva. Da bi bralcem čim nazorneje prikazali potek tega finala, dajemo filmski potek tekme:

1. min. 1:0 Kralj, 4. min. 2:0 Koren, 5. min. 3:0 Kotnik, 6. min. 3:1 Sabo, 8. min. 3:2 Sabo, 8. min. 4:2 Mrežar, 10. min. 5:2 Tomc, 10. min. 5:3 Sabo, 11. min. Mrežar 6:3, 13. min. 6:4 Janković, 15. min. 7:4 Kaluža, 16. min. 7:5 Janković, 19. min. 8:5 Kotnik, 20. min. 9:5 Tomc, 25. min. 10:5 Kaluža, 26. min. 11:5 Kotnik, 26. min. 11:6 Sabo, 27. min. 11:7 Janković, 28. min. 12:7 Mrežar, 29. min. 12:8 Janković, 30. min. 13:8 Tomc, Polčas. 31. min. 14:8 Tomc, 32. min. 14:9 Plavšič, 35. min. 14:10

Trdelan, 37. min. 15:10 Kralj, 41. min. 15:11 Sabo, 42. min. 15:12 Plavšič, 45. min. 16:12 Tomc, 46. min. 17:12 Tomc, 47. min. 17:13 Janković, 49. min. 17:14 Sabo, 50. min. 18:14 Kotnik, 51. min. 18:15 Janković, 53. min. 18:16 Sabo, 57. min. 19:16 Koren, 58. min. 19:17 Janković, 58. min. 19:18 Sabo, 59. min. 19:19 Janković in 59. min. 20:19 Kotnik.

Igralci Hrastnika so pokazali to, kar ni uspelo Pančevčanom, ki so imeli v svojih vrstah kar 4 igralce prvoligaša Dinama iz Pančeva. Borili so se s takšno vneemo in žarom, da teh besed ne prenese papir. V tej igri ne bi mogli izločiti boljšega posameznika, temveč dati vse priznanje Kraljevi četi, ki je s fer, taktično in eksebicijsko igro dosegla do sedaj največji uspeh. Svoj delež k uspehu so dali tudi verni navijači, ki so z neprestanim skandiranjem bodrili Hrastničane. Dali so vse od sebe in zato tudi zasluženo zmagali. Kakor v vseh športih, tako so tudi tu poskušali organizatorji s prevarami in 3. minute pred koncem tekme so izključili Kralja in tako omogočili Pančevu, da rezultat izenači. Toda tudi to jim ni uspelo. Pri rezultatu 19:19 so zmagali živci in Kotnik je v 59. minuti postavil z efektim golom končni rezultat 20:19. Ko je sodnik zaključil tekmo, je na igrišču nastalo pravo slavje vseh Hrastničanov, saj so rokometiški edini v moški konkurenci osvojili prvo

Naš vodja tov. Grčar čestita dekletom za osvojeno 1. mesto

mesto. Veselja ni bilo ne konca ne kraja, nekateri so celo jokali, poraženi pa so stisnili roke zmagovalcem. Še enkrat: iskrena pohvala velja celotni ekipi.

ROKOMET ŽENSKO

HRASTNIK : PARACIN 5:3 (2:1)

V ženski konkurenci sta tekmovali samo 2 ekipi, ki sta se pomerili na igrišču Borca pred več sto gledalci.

Gole za Hrastnik so dosegle: Gornik 2, Sovdat 1, Mlakar 1 in Kolar 1., za Paračin pa je vse 3 gole dosegla Kolbertova.

Domačinke so nastopile sicer

pod naslovom Steklarne, vendar je bila to kompletna ekipa »Borca«, kar pa ni zmedlo Hrastničanke, ki so v izredno borbeni in dinamični igri dokazale, da so imele res izredno slab dan na kvalifikacijah za vstop v žensko republiško ligo. Njihova igra je tako navdušila gledalce, da je nastala prava marakana, kjer ni bilo čuti sodnikove piščalke. Posebno pohvalo zasluži vratarka Pufferjeva, ki je bila tudi proglašena za najboljšo rokometiško DŠIPSIJ. Čestitamo, dekleta!

Še eno priznanje hrastniškimi kolesarjem

Vsako leto je v Dolu pri Ljubljani kolesarska dirka za memorial »Jožeta Zajca«, letos so pa proslavili še 40. obletnico prve dirke v tem kraju. Organizator je vsako leto domače društvo Partizan. Na tej dirki se je letos zbralo skoraj 80 tekmovalcev iz

vseh krajev Slovenije. Naši kolesarji so šli v sestavi: Oberčkal, Bajda in Koritnik ter branili barve juniorjev.

Na 45 km dolgi progi od Dola mimo Ribč do konca asfalta zasavske ceste in nazaj do Črnuč ter do dola so startali tekmovalci v dveh skupinah z željo, da osvojijo specialno kolo znamke »Favorit«. Že po prvih kilometrih se je dalo sklepati, da bo finish odločil, kdo bo zmagovalec. Nekateri že precej izkušeni tekmovalci so poskušali z pobegi, toda glavna skupina nekaj desetih kolesarjev jih je vedno v pravem času dohitela. Med dirko je bilo tudi nekaj letočih ciljev, ki pa so jih v večini izkoristili tekmoval-

ci ljubljanskega Roga. Kmalu po obratu v Črnučah ni bilo nobenih sprememb, naši tekmovalci so še vedno vozili z vsemi najboljšimi.

Toda bližali so se cilju. Po nekaj minutnem čakanju se je izza ovinka prikazala skupina desetih kolesarjev v silovitem finišu, toda proti cilju je vse favorite prehitel junior Franc Bajda, in tako osvojil prvo mesto in nagrado; v tej skupini so bili vsi trije Hrastničani.

Rezultati: 1. Bajda (Hrastnik), 54:21,0; 2. Valenčič (Rog), 3. Tulipan (Kranj); 4. Koritnik (Hrastnik) in še 6 tekmovalcev v času zmagovalca.

Medved Karl

Zmagovalec Bajda Franc

OBVESTILO

Delavcu, ki mu preneha delovno razmerje zaradi izpolnjenih pogojev za polno pokojnino ima pravico na odpovedni rok, letni dopust in na druge pravice, ki jih imajo drugi delavci (obrazložitev zveznega sekretariata za delo z dne 22. 4. 1963).

Po določitih Zakona o delovnih razmerjih, preneha delavcu delovno razmerje po njegovi volji, ali volji podjetja tedaj ko dopolni 40 let pokojninske dobe (35 let ženska).

Če mu preneha delo ima delavec pravico na odpovedni rok kot je določeno v samoupravnem aktu, poleg tega pa pravico da izkoristi letni dopust v višini kot ga določa samoupravni akt, istočasno pa mu pripadajo pravice, ki grede delavcem do prenehanja dela ki so v rednem delovnem razmerju.

Iz arhiva muzejske zbirke

NEDOKONČANA POT

Spomlad leta 1941. Kdo bi slutil, da bo prav v tej lepi spomladni vojna vihra prekrizala toliko lepih misli, toliko lepih načrtov, toliko mladih življenj.

Okupator ni računal, da ljudstvo ne bo klonilo; ko pa je takoj v začetku zaslutil odpor, je uporabljal vse sile, da ta odpor že v kali zatre, četudi za ceno življenj. Pričele so padati prve žrtve — talci.

Da rod bi oteli pogina,
ste šli in vendar ne odšli,
iz tal vas dviga moč spomina,
ko prosta spet je domovina,
ste z njo in z nami tudi vi!

Iz vaše srčne je krvi
zacvela zarja domovini.
Ne, niste mrtvi, Vi le spite,
med nami tisočkrat živite!

BABIĆ MARTA rojena 13. 3. 1922 v Hrastniku. Zaposlena je bila kot uslužbenka pri rudniku Hrastnik. V NOP se je vključila že poleti 1941. Delovala je z Menih Jožkom-Rajkom in drugimi naprednimi mladinci. Aretirana je bila 2. 7. 1942. Po težkem mučenju je bila 15. 8. 1942 ustreljena v Celju. Istega dne pa so bili njeni starši odpeljani v koncentracijsko taborišče Auschwitz, kjer so že konec leta 1942 umrli. Star-

šem je napisala poslovilno pismo; med drugim je napisala: »Teško umreti, dragi, ni, al vas pustiti, to boli«. Poslovilno pismo hrani muzej v Hrastniku.

BRUN ZDENKO je bil rojen 17. 3. 1924 v Hrastniku. Od doma napredno vzgojen se je že v gimnaziji povezal z napredno mladino. V tej ideji ga je utrdilo še zlasti poznanstvo s pesnikom Princem in Destovnikom (Kajuhom) ter Jožkom Menihom. Vojna ga je zatekla na ljubljanski gimnaziji. Ker ni hotel nadaljevati študija pod okupatorjem, se je zaposlil pri rudniku Hrastnik. Takoj se je pridružil osvobodilnemu gibanju. Povezal se je s tovarišem Pavlič Vidom. S kakšnim zaupanjem in neomajno vero je Zdenko deloval, pričajo njegove besede, ki jih je govoril svojim sotrpinom v trboveljskem zaporu »Fantje, vi še ne veste, zakaj mi danes umiramol!« 3. julija 1942 pa je bil v Celju ustreljen kot talec.

BERZJAN ERNEST, rojen leta 1906 v Hrastniku. Po poklicu je bil trgovski pomočnik. V NOB je stopil konec leta 1943, nato pa je bil ujet in 16. 6. 1944 ustreljen kot talec v Mariboru.

FAJDIGA LUDVIK, rojen 16. 8. 1909 v Hrastniku. Bil je član KP. Aretiran je bil 16. 6. 1942 od gestapa in 30. 7. 1942. ustreljen v Celju.

FUKA ADOLF, rojen 31. 12. 1919 v Hrastniku. Izhajal je iz napredne delavske družine. Zaprt je bil že od leta 1941 skupno z očetom in bratom Strankom v koncentracijskem taborišču Mauthausen. Oče je umrl v tem taborišču. Skupno z bratom se je leta 1943 vrnil v Hrastnik in takoj stopil v NOB. Pri neki borbi pa je bil ujet in 8. 2. 1945. ustreljen kot talec v Ptujju.

GORENC STANKO, rojen 13. 9. 1921 v Hrastniku. Po poklicu je bil klepar. Aretiran je bil od gestapa maja 1942. Zaprt je bil v Trbovljah in 15. 8. 1942 v Celju ustreljen. Njegova družina pa je bila odpeljana v Auschwitz, kjer sta oče in mati umrli.

GREŠAK FRANCI, rojen 17. 8. 1920 v Hrastniku. Zaposlen je bil v kemični tovarni Hrastnik. Gestapo ga je 16. 7. 1942 aretiriral. Zaprt je bil v Trbovljah, Celju in Mariboru. Ker ni ničesar izdal, so ga po silnem mučenju 30. 10. 1942 ustrelili v Mariboru. Starše, brate in sestre pa so odgnali v taborišča.

GOVEJSEK JUSTA, rojena leta 1925. Zaposlena je bila na pošti v Hrastniku. Naloge terenskega aktivista je dosledno izvrševala. Ko je polagala posebno izdelane podkve za uničevanje avtomobilskih gum, so jo Nemci izsledili. Zaprta je bila v Trbovljah, kjer je svoje sojetnice junaško bodrila. Na vrata zopora je napisala: »Živi smo med mrličmi, a vendar nas nihče ne uniči«. Ustreljena je bila 27. 7. 1942 v Celju.

GREŠAK ALOJZ, rojen 22. 4. 1910 v Hrastniku. Zaposlen je bil pri rudniku Hrastnik. Aretiran od gestapa 1. 8. 1942. Zaprt v Trbovljah in 15. 8. 1942 ustreljen v Celju. Zeno Pavlo so odgnali v koncentracijsko taborišče Auschwitz, kjer je 7. 3. 1943 v silnih mukah umrla. Sin pa je bil v taborišču v Nemčiji.

GREBENEC FILIP, rojen leta 1920 na Dobovcu pod Kumom. Po poklicu je bil trgovski pomočnik. Aretiran je bil od gestapa julija 1942 in 15. 8. 1942 ustreljen kot talec v Celju.

HADOLIN ERVIN, rojen 24. 8. 1921 v Hrastniku. Zaposlen je bil v steklarni Hrastnik kot steklarski pomočnik. Povezal se je takoj v začetku okupacije z na-

ga tudi aretirali in 16. 8. 1942 odpeljali v Trbovlje v zapor. Iz Trbovelj so ga odpeljali v Laško, nato pa v Maribor, kjer so ga 2. 10. 1942 ustrelili. Družino pa so 3. 10. 1942 izselili v Nemčijo.

JENKO JULIJANA, rojena 16. 2. 1892 pri Zirovnici na Gorenjskem. Po poklicu je bila učiteljica, toda službe ni več aktivno opravljala. Z NOV je sodelovala že od leta 1941. Prvič je bila aretirana že v decembru 1941, drugič pa julija 1942. Nahajala se je v trboveljskih in celjskih zaporih, kjer je dajala pogum mlajšim zapornicam. Se v zadnjih dneh, ko se je nahajala v celjskih zaporih in je že vedela, da bo ustreljena, je bodrila žene in dekleta, rekoč: »Za svobodo ni nobena žrtev prevelika, čeprav bo treba umreti, milijoni bodo še vedno za nami, ne bodo vseh iztrebili.«

Ustreljena je bila v Celju 27. 7. 1942. Mož je umrl v koncentracijskem taborišču Auschwitz, sin je padel v partizanih, hčerka Marjetka pa je dočkala svobodo in je nosilka najvišjega odlikovanja »Spomenice 1941«.

JARC ADELA, rojena 7. 10. 1910 v Dobrlinu v Bosni. Izeljena je bila 6. 8. 1941 iz Hrastnika v Petrinje na Hrvatsko, nato v Sisak. V Sisku je sodelovala z NOV od leta 1942 do aretacije 17. 7. 1944. Odpeljana je bila v zapor v Petrinje, od tam pa 23. 12. 1944 v Zagreb na Savsko cesto. Obsojena je bila na 3 leta zapora. Čez 3 mesece pa so jo odpeljali v Lipoglavo, tik pred osvoboditvijo pa so jo odgnali v Staro Gradiško, kjer so jo zaklali.

JERAN FRANCI, rojen 9. 10. 1912 v Hrastniku. Zaposlen je bil v steklarni Hrastnik. Zaradi simpatiziranja z naprednimi delavci je bil že v stari Jugoslaviji večkrat zaprt. Dne 22. 8. 1944 je odšel v NOB in je bil dodeljen XIV. brigadi. V mesecu januarju je bil od Nemcev ujet in nato 8. 2. 1945 v Ptujju ustreljen.

JESENSEK FERDINAND, rojen 27. 5. 1900 v Hrastniku. Zaposlen je bil pri rudniku Hrastnik. Za NOB je pričel delati že v prvih letih okupacije. Dne 24. 6. 1944 je odšel v NOB. Dodeljen je bil Šlandrovi brigadi. Dne 29. 12. 1944 pa so ga Nemci ujeli v Vačah. Prepeljali so ga v »Celjski pisker«, nato pa v mariborske zapore. V letu 1944 je padel »Kreüchfirer«, njegova žena pa je zahtevala usmrnitev 300 talcev; pobrali so vse jetnike iz zaporov, med njimi tudi Ferdinanda in ga 12. 2. 1945 obesili na kavelj v Stranica pri Frankolovem. Skupno so obesili 100 talcev. Pokopan je na mestu zločina.

predno mladino Hrastnika. Aretiran je bil od gestapa 7. 7. 1942 in odpeljan v zapor v Trbovlje, nato pa v Laško. 29. 7. 1942 pa je bil v Celju ustreljen kot talec. Njegovi starši so bili odpeljani v koncentracijsko taborišče Auschwitz, kjer je mati umrla. Staršem je napisal poslovilno pismo, katerega hrani muzej v Hrastniku.

HOLC FRANCI, rojen 31. 12. 1921 v Hrastniku. Zaposlen je bil pri rudniku Hrastnik. Sodeloval je z Matek Anico, Babič Marto, Brun Zdenko in Govejšek Justo in drugimi naprednimi mladinci. Aretiran je bil od gestapa 27. 6. 1942 in odpeljan v trboveljske zapore, od tu pa v celjske, kjer je bil 15. 8. 1942 ustreljen. Njegova družina je bila izseljena.

HOLESEK JOŽE je bil rojen leta 1905. Zaposlen je bil v kemični tovarni Hrastnik. Aretiran od gestapa junija 1942. Zaprt je bil v Trbovljah in 22. 7. 1942 ustreljen v Celju. Njegova žena je umrla v koncentracijskem taborišču Auschwitz.

JAGODIĆ IVAN, rojen 24. 12. 1919 v Hrastniku. Zaposlen je bil pri rudniku Hrastnik. Takoj v letu 1941 se je vključil v odpor proti sovražniku, zaradi česar so

Z objavami
življenjepisov
bomo nadaljevali!

OD TU IN TAM V SLIKI IN BESEDI

Posnetek iz tekme v odbojki v Paračinu

Spominski posnetek pred spomenikom padlega junaka v Paračinu

Tako se osvežujejo naši najmlajši v teh vročih dneh — Kdaj se bomo Hrastničani lahko tako kopali v bazenu?

Tako so se pripravljali naši navijalci za rokometno tekmo

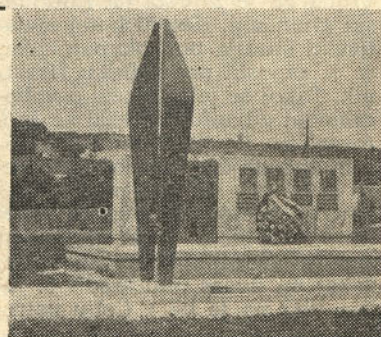

Nogometni moštvi suhih in debelih. Na tekmi so zmagali kljub teži debeli z rezultatom 3:2

Brez besed

Nedaleč od tovarne stekla v Paračinu stoji lepo urejen spomenik štirim padlim prvoborcem steklarjem, ustreljnim prve dni okupacije 1941. leta

Kadrovske vesti

Prišli v podjetje:

Skrbinc Peter, Kajič Ivan, pobiralec črepinj, Požar Valter — ključavničar, Restar Miroslav — odnašalec, Grum Jože — nabiralec.

Odšli iz podjetja:

Valjak Štefan — pobiralec črepinj, Valjak Kata, Strniša Marija, Oberčkal Ljudmila — odnašalka Alauf Nada — uslužbenka, Papež Nada, Vozlič Ana — kontrolor stekla, Bajda Alojz — krogličar.

Maurer Viljem I.

Upokojen:

Samovoljno zapustil delo:

Džukič Vaso

Prirastek v družini:

Zalaznik Jernej II — sina, Homšak Henrik — sina, Povše Alojz — sina, Strgaršek Janko — hčerko, Šuštar Martina — hčerko, Mešiček Stanko — sina, Kečič Ilija — hčerko.

Poročili so se:

Pikelj Frančiška — odnašalka, Bervar, Jarkovič Gabrijele, kontrolor — Brenko, Kandolf Milena, kontrolor stekla — GEC, Lisec Terezija, odnašalka in Vodecnik Jože, dostavljalec zmesi.

Odšel v pokoj

Dne 30. 6. 1967 smo se poslovili od dolgoletnega sodelavca, steklarskega mojstra tov. MAVRER VILJA, ki je odšel v zaslužen pokoj. Vili je bil rojen 13. 5. 1912 v Hrastniku. Po končani osnovni šoli se je tako kot večina steklarskih otrok 15. 5. 1926 zaposlil v Steklarni Hrastnik. Že prvi dan

1927 ga vidimo zopet v osnovni proizvodnji, delal je pri vseh takratnih mojstrih na pipah pri RŠ in RDBO. V letu 1937 je odšel kot mnogi drugi steklarji na delo v Sisak k firmi Teslić, tu je bil že steklarski mojster. V Hrastniku ga vidimo ponovno leta 1939, v letu 1938 je bil brezposeln zaradi mladinskega štrajka, ki se ga je udeležil. V napredne delavske vrste se je vključil že kot deček. Delal je v društvu Svoboda v vseh panogah, ki so jih imeli: telesna vzgoja, dramatika in pevski zbor. V letu 1932 se je vključil v direktno revolucionarno delo, tu je deloval v takratnih okrožnih in pokrajinskih komitejih. Zaradi tega dela je bil stalno preganjan, nato obsojen na dve leti robije, kazen pa je prestajal v Starem piskru v Celju. Leta 1940 je bil zopet poslan v zloglasno koncentracijsko taborišče v Bilečo. Njegovo že itak šibko zdravje se je s tem še poslabšalo, saj je bolehal na TBC. Po osvoboditvi je tov. Mavrer še nekaj časa delal kot steklarski mojster, pozneje je bil zaradi zahrbtni bolezni prestavljen za vodjo izmene pri kontroli gotovih izdelkov. Ko odhaja tov. Mavrer v zaslužen pokoj, mu želimo, da bi ga v krogu svojih dragih užival še mnogo let.

je začel delati kot krogličar v brigadi svojega brata Viktorja. Pozneje je delal eno leto kot graverski vajenec pri očetu. Leta

Razvoj ženskih športov

V zadnjem času daje rekreacijski odbor našega kolektiva vse večji poudarek razvoju ženskih športov. Mislimo, da je bil to zadnji čas in nujnost, saj zaposluje nad 800 žensk. Za njihovo aktivno rekreacijo smo do sedaj vse premalo skrbeli, saj so aktivno delale le strelke in deloma odbojkašice. V našem kolektivu bi lahko brez večjega truda in tudi z ne velikimi sredstvi aktivno gojili žensko odbojko, rokomet, strelstvo, atletiko in še nekatere druge panoge. Poudarek pri vsem tem bi vsekakor moral biti na masovnosti, katera pa bi kasneje dala tudi kvaliteto.

V te namene je bil na zadnji seji izvoljen tudi upravni odbor ženskega rokometnega kluba »Steklar«, ki ga sestavljajo: predsednik Janežič Alojz in člani: Pufler Ernest I, Štiher Robert, Pufler Marija in Strgaršek Janez.

Omenjeni odbor ima nalogo, da v najkrajšem času ugotovi, če so možnosti za ureditev rokometnega igrišča za Savo poleg nogometnega igrišča, na drugi

strani pa mora klub pritegniti čim več žensk, ki se bodo aktivno ukvarjale z rokometom.

Tov. Sušinj prejema pokal

Poleg teh dveh nalog, pa bo ta odbor skrbel za nemoteno tekmovanje RK »Steklar« v ljubljanski ženski rokometni ligi, katero bo letos prvič formirala Rokometna zveza Slovenije. V tej ligi bo sodelovalo verjetno 6 klubov, tako, da bi bili za začetek glede na obsežnost tekmovalja manjši stroški, čeprav to ne bi smel biti problem. V ta namen so bila že prenesena določena sredstva iz sredstev rekreacijskega odbora na račun RK »Steklar«, vseeno pa bo potrebno poiskati še nove vire, kajti le tako bomo lahko nadalje razvijali to zvrst športa v našem kolektivu.

Da pa bomo uresničili želje po razvoju ženskih športov v našem kolektivu, bo potrebna pomoč vseh merodajnih organov in ne samo Mladinske organizacije in rekreacijskega odbora, v kar ne dvomimo in to tudi pričakujemo.

Železniška postaja

Strgaršek Janez

PONOVI »BUMF«

Ne moremo mimo tega, da se ne bi vprašali, kako je mogoče, da si določeni člani delovne skupnosti dovoljujejo kavbojske podvige v delovni organizaciji, kjer so zaposleni. Ni minilo 14 dni, ko smo v dnevnem časopisju, kasneje pa v »Steklarju« čitali o pustolovščinah v Portorožu. Član ekipe Milenkovič Cveto, ki se je vrnil z morja in bil udeležen pri medsebojnem pretepu, je dne 10. 7. 1967 ob 23. uri ponovno poskrbel za junaški podvig, toda pri tem se zanj ni tako srečno končalo kot pri dotedanjih podvigih. Vsekakor obsojamo incident med Milenkovič Cveto in Eminovič Jusufom, ki sta s svojim početjem ogrozila varnost osebja, zaposlenega v bifeju, kakor tudi ostalih članov, ki so tedaj bili na zakuski.

Bila sta se kot dva bika, pri tem pa je Milenkovič Cveto mislil, da je torero, ko je s steklenicami piva po »prijateljskih« dotikih glave poskušal v sobojevniku vzbuditi nasprotno silo. Vnel se je pretep, razvilo se je metanje steklenic, edina sreča, da je prišel oddelkovodja Laznik Stanko in bojevita člana razdružil.

Ob tem se opravičeno sprašujemo, kaj imamo od tega. Najprej se je glas o pretepu v Steklarni Hrastnik raznesel po vsej dolini, oba člana pa sta v bolniškem staležu in prejemata nadomestilo, ki gre v breme ostalih mirnih članov delovne skupnosti. Na ta način se tudi večja stalež, od česar pa je odvisen dopolnilni prispevek, ki ga morajo ponovno

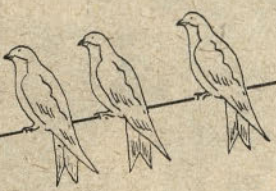

plačati vsi člani delovne skupnosti. Potem so tu še stroški zdravljenja, stroški obvez, stroški nudenja pomoči, na drugi strani pa vidimo, kakšen primanjkljaj ima zdravstveno zavarovanje, kdo ga mora kriti, poleg tega pa se iz dneva v dan črtajo usluge za delovne ljudi, ki bi bili nujno potrebni takih uslug. Nihče ne more trditi, da zmanjšan

obseg zdravljenja ne gre tudi na ta račun, oziroma na račun tistih, ki s takim početjem postanejo nezmožni za delo.

Vsi člani želimo, da se s tem enkrat konča, sicer bodo podobni dogodki na dnevnem redu. O zadevi bo morala izreči svoj ukrep pristojna komisija, verjetno pa tudi samoupravni organi in tudi sodišče.

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL IN NARISAL: KARLI DREMEL		JEZERO NA FINSKEM	IME PARTIZANESKIH DEJAVNOSTI	IME FILMSKE IGRALKE VERSOIS	PLAHA DIVJA ŽIVAL	ABRAHAM LINCOLN	SESALNIK	PARTIZAN PO KATEREM SE IMENUJE CESTA V HRASTNIKU	RAZVOJNA FAZA ŽUŽELK	KRAJ NA PRIMORSKEM	KEM.ZNAK ZA URAN	KOČA, KOLIBA	BOGINJA NESREČE	ZAPOREDNA SOGLASNIKA	REDKO MOŠKO IME	LEKARNAR	BRATOV SIN	
	GEOMETRIJSKO TELO OMEJENO Z 20 TRIKOTNIKI										KEM.ZNAK ZA ASTATIN		SOCIALNI POLOŽAJ					
	DELOVANJE PO PREKINITVI													OKENSKA STEKLA				
	KRŠČANSKI ODPAJNIK					TRD ČRN KAVČUK									JAKOST, SILA			
	POSREDENIK							FILMSKA IGRALKA (PO RODU ALZIRKA)					PRITOK BOSNE	MANJVEDNO KURIVO	KROJAČICA			
MESTO NA HRVATSKEM	PLOSKOVNA MERA	VREDNOSTNI PAPIR						PODLOŽNO DELO				NASLADA, SLAST						
VLEČNI STROJ, TRAKTOR							FRANCOŠKI SLIKAR					JETNIK						
REKA V SVICI			VELETOK V SIBIRIJI	ENOTA ZA SVETILNOST	GRŠKI BA-SNOPISEC	IZUMRLA PTICA				CITROENOV AVTO	POSEVEK							
ROŠANDA SAJKO		BICIKLISTKA									POSMEH							TONA
OČE		MESTO V ISTRICI							KEM.ZNAK ZA RENJ	ČLOVEŠKA RIBICA								KONEC POLOTOKA
ŠPORTNI REKVIZIT				DEL KOSE								DOGODKI V SPANJU						GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE ITALIJE
SKEPSA			SEZNAM, LISTA															POBLASTILO NAROČILO, POGODBA
RIBJE JAJČECE					JOSIP SIRITAR			MESTO JUŽNO OD MOSKVE	RIMSKI BOG LJUBEŽNI	IBSENOVA DRAMA	ŠPANSKI SLIKAR			MESTO V BELGIJI	MOŠKO IME			
AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA (PATRICIA)			POTOČNA ŽIVAL	DONIZETTI	ČEŠKA PRIJADILNICA					LUKA V ALŽIRIJI				ZLITINA ŽELEZA IN NIKLJA				
PETER AMBROŽ	OTČAKAR KERŠOVANI	PERZIJA																
	LEOPOLD SUKODOLČAN					USMRTITEV												
KRAJ NAD ŠKOFJO LOHO						KAROL PAHOR												
RUSKI SLOVANOFIL												STAR FRANCOŠKI PLES						
												PUŠČAVNIK, SAMOTAR						

Za pravilno rešitev križanke zapišemo pet nagrad:

1. nagrada: 20 N-din
 2. nagrada: 15 N-din
 3. do 5. nagrada: po 10 N-din
- Izrezek z vpisano rešitvijo poš-

ljite na naslov: Uredništvo »Steklarja« Hrastnik. Na pisemski ovitek napišite NAGRADNA KRIŽANKA. Pri žrebanju bomo upoštevali vse rešitve, ki bodo v uredništvu do torka, 22. avgusta.

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za zadnjo križanko smo prejeli kar 65 rešitev. Žreb je razdelil nagrade takole:

1. nagrada (20 N-din): Kālšek Franci;

2. nagrada (15 N-din): Miklič Jože;

3. do 5. nagrada (po 10 N-din) prejmejo: Tacar Franc, Povše Nuša in Rancinger Marica.

ČESTITKA

K uspešno opravljenemu strokovnemu izpitu, ki sta ga opravila 15. 6. 1967 pri Izobraževalnem centru STT v Trbovljah tovariša SMODIČ BOJAN in SIHUR ZVONKO — iskreno čestitamo.

Tovarišem Krsnik Franju, Vidovič Francu, Vovk Erihu, Grašič Dušanu, Pertzl Gerhardu in Šurina Ivanu, ki so diplomirali na TSS v Rogaški Slatini — iskreno čestitamo.

Kadrovsko-socialna služba

OBVESTILO

Obveščamo člane kolektiva, da vsi zdravstveni domovi naročajo, da morajo zavarovanci in njihovi svojci ob obisku ambulant in drugih zdravstvenih ustanov imeti potrjene zdravstvene izkaznice s strani podjetja, kjer so v rednem delovnem razmerju.

Overjena zdravstvena izkaznica velja od dneva potrditve 30 koledarskih dni.

Kadrovsko-socialna služba

Rešitev prejšnje križanke

Vodoravno: praznik občine, Ub, rekreacija, intka, Atrans, Volga, K, trak, Ipavec, Elke, Ho, RIO, Aden, alkar, Rb, iks, G .S., gaz, risar, Ar, Napoli, Aron, A. B., stog, evolucija, kava, TNT, kinolog, kozarec, Ni, stran, aparat, Li, ikt, tiare, sla, amonal, K, obrv, oko, anoda, Ileana, gnu, B. S., Ravel, Dan borca, tur, O. K., ata, Ariosto, veranda, ded, N. T., Lagrange, ara. (D. K.)

DOBER ODGOVOR

— Sem slišal, da si zidate novo hišo.
— Ali ste že kdaj slišali, da bi kdo staro zidal?